

Venezuela a Brazília

23. dubna 2007

Venezuela před Chávezem

- Dlouhodobá tradice demokracie – Chávez devátým demokraticky zvoleným prezidentem v řadě
- Hlavní síly: Demokratická akce (AD), Sociálně-křesťanská strana (COPEI)
- Leden 1957 – ukončení junty v čele s generálem Marcosem Perézem Jimenézem
- Dohoda Punto Fijo – rozdělení a sdílení moci ve všech možných sférách

Vojenský puč z roku 1992

- U moci režim prezidenta Pereze, vysoká korupce a špatné ekonomické výsledky
- Chávez jedním z důstojníků Bolívarského revolučního hnutí
- Puč neúspěšný Chávez tráví 18 měsíců ve vězení, poté dostává milost od prezidenta Caldery

Faktory umožňující nástup Cháveze

- Vysoká míra chudoby v zemi (v roce 1999 až 80%)
- Dlouhodobá nespokojenost s ekonomickými výsledky – příjmy z ropy, ale žádný dopad na obyvatele
- Nespokojenost s rigidní politickou situací

Volby 1998

- Chávez v čele Hnutí V. republiky
- Vítězí s 57% hlasů
- Vítězství s programem „bolívarské revoluce“
- Vyhláší „novou demokracii“, konec vlády „pištících prasat“ a „Hoodů Robinů“
- Referendum o nové ústavě, ta následně dalším referendem schválena
- „Co moji rivalové nechápou je, že Hugo Chávez není Chávez, ale venezuelský lid.“
- Následují další prezidentské volby, šestiletý mandát

Důvody puče z roku 2002

- Chávezova popularita prudce klesla (z 80% po volbách na 30% krátce před pučem)
- Nepřátelé v zahraniční politice (úzké vztahy s Kubou a Lybií, Bush bojuje „terorem proti teroru“)
- Snaha ovládnout ropný průmysl – reakce ze strany podnikatelských kruhů
- Opozice, bývalý režim, podnikatelé a církev proti Chávezovi

Puč 2002

- Impulzem krvavé potlačení demonstrace a stávkou proti Chávezovým pokusům o zvýšení vlivu v PDSVA
- Chávez odstraněn armádou, na jeho místo nastupuje Pedro Carmona
- Zrušena ústava, rozpuštěno Shromáždění – rozsáhlé demonstrace na podporu Cháveze, část armády otáčí
- Po 48 hodinách se Chávez vrací do úřadu

Referendum 2004

- Možnost odstranění Cháveze nevojenskou cestou
- Článek 72 – možnost hlasovat o ukončení mandátu po jeho polovině
- Za odvolání musí být více lidí, než pro prezidenta hlasovalo ve volbách, musí být nadpoloviční většina hlasujících a účast 25%
- Složitá cesta k referendu – nutno sehnat podpisy 20% voličů (2,4 milionu) – Národní volební rada odmítala uznat
- Chávez nakonec úřad uhájil

Parlamentní volby v roce 2005

- Opozice na protest proti Chávezovi stáhla všechny kandidátky
- Výsledkem je všech 167 křesel pro Hnutí V. republiky
- V roce 2006 Chávez znovuzvolen, dnes drží prakticky veškerou politickou moc v zemi

Ropa jako zdroj Chávezovy síly

- Venezuela je díky příjmům z ropy jednou z nejbohatších lidí LA
- Umožňuje mu provádění sociálně zaměřených programů, jakkoli málo efektivních
- Je nástrojem pro šíření vlivu v zahraničí – Bolívie, Kuba

Brazílie

- „Brazílie je zemí budoucnosti, a vždycky bude“
- Na vlajce „Pořádek a pokrok“ (Ordem e progresso“, ale nedosahují ani jednoho
- Od roku 1964 vojenská vláda
- Od roku 1985 vytvořena prezidentská demokracie
- Dnes devátá největší ekonomika světa
- Problémem vysoká míra chudoby či korupce
- Velmi vysoký Giniho index (0.59)

Zahraniční politika

- Dříve vyhrocené vztahy s Argentinou
- Dnes snaha o dobré vztahy se všemi, nemá vůbec žádné teritoriální konflikty
- Zaměřená především obchodně, hlavní jsou partneři z Mercosuru a obecně celá jižní Amerika – CAN
- Snaha navázat ekonomické vztahy s Evropskou unií

Vztahy s USA

- Dříve poměrně slušné
- Se vzrůstající silou Brazílie a s hledáním globální role neudržitelná role – „proces diskrétní, ale o to nebezpečnější“
- Rozpory okolo budování FTAA přispělo k prohloubení vzájemné nedůvěry
- Obavy okolo zvolení Luly se ukázaly jako liché
- Dnes Brazílie označována za přátelský stát, hledají k sobě opět cestu

Brazílie a OSN

- Touží po stálém místě v Radě bezpečnosti
- Jako reprezentant Latinské Ameriky
- Koordinuje své snahy s Německem, Indií či Jižní Afrikou
- Účast na misi na Haiti v Brazílii je prezentována jako velký úspěch